

שהלשכה של הכה"ג ע"כ חייב גם בשער המביא ללשכת פרהדרין. מיהו לכאוי יש להעיר מרש"י ד"ה אבולא במחוזא שנקט דאין חיוב לשער העיר רק בעיר שרובן ישראל, אע"ג דמ"מ זה שער המביא לבתי ישראל, וה"נ בשער הניקנור נפטור משום דרוב המקומות שעוברין דרך שער ניקנור פטירי ממזוזה. (וע"ע בחזון איש יו"ד סי' קס"ט ס"ק ג').

★★

בגמ': הני אבולאי דמחוזא מ"מ לא עברו להו רבנן מזוזה.

וכתב רש"י: שערי העיר ששמה מחזא, והיו רובן ישראל. **הנה** נחלקו הפוסקים אי בית שיש בו ישראל וגוי שותפות אם שותפות הגוי פוטרנו ממזוזה עיין יו"ד (סי' רפו) בזה.

אולם בדברי רש"י אלו הקשה הגרעק"א (שו"ת סי' סו) ובדרוש וחידוש כאן דממ"נ אי ס"ל דשותפות עכו"ם פוטר, אם כן גם אם יש רק מיעוט עכו"ם פוטר, ולמה יתחייב במזוזה בשערי אבולא, ואם ס"ל דשותפות עכו"ם אינו פוטר, א"כ גם אם הי' רובן עכו"ם, כיון שישנו ישראל א' ליחייב במזוזה.

ותירין האור שמח (הל' מזוזה פ"ו ה"ז) דחילוק גדול יש בין בית שיש בו שותפין ישראל וגוי, לשערי עיר ושערי מדינה, דהנה בירושלמי יומא (כאן) מקשה דלמה שערי עיירות ושערי מדינה חייבות במזוזה, הא אינם בית דירה. ומשני שבהן נכנסין לבית דירה. ולפ"ז עיקר חיובם דשערי עיר ושערי מדינה אינה מחמת עצמם, אלא מחמת שבהם נכנסים למדינה, ולעיר. ולכן בזה אנו צריכין לעיין מי הם רוב תושבי העיר, דומיא דנכרי שמדליק אש בשבת בשביל המסובין, שאם רובן גוים שרי, וה"נ אם רוב תושבי העיר הן גוים נמצא דשערי העיר הם מעבר בשביל גוים, ואם רובן ישראל חייב במזוזה.

משא"כ לגבי בית שחיובו בשביל עצמו, שפיר י"ל דאף דגוי הוא שותף שמה, ומ"מ כיון שישראל גם גר שמה, חייב הוא במזוזה.

והביא רא"י לזה מהא דאיתא בכתובות (מה ע"ב) לגבי נערה המאורסה שסוקלין אותה על שערי העיר, שאם העיר

דלא נטבל, אם הוציאו אח"כ ושוב הכניסו בלי מוץ הוא חייב במעשר מן התורה, דלפ"ז י"ל דאה"נ דיכול להפריש מתבואה שהכניסה לסוכה לתבואה שנקבע בטבל מדאורייתא, אלא דאנו גוזרין שיבוא להפריש על תבואה זו מטבל דרבנן, ואם אח"כ יכניסה שוב לביתו איגלאי מילתא דהיא מחוייבת מן התורה, ונמצא דהפריש מן הפטור על החיוב.

★★

בגמ': דירה בעל כרחו כו'.

הגאון ר' צבי פסח פראנק (הר צבי יו"ד סי' רלז) נשאל ע"ד גולים במדינה רחוקה שהיו שם במאסר, דהיינו שהותר להם לגור באיזה בית שהם רוצים, אלא שנאסר להם לצאת מן העיר, אם הם חייבין במזוזה.

ובראשית דבריו דן אם בית האסורים חייב במזוזה, והביא מבית הלל (יו"ד סי' רפו) דפוטר, כדאמרינן הכא דר' יהודה ס"ל דכה"ג חייב במזוזה שלא יאמרו כה"ג חבוש בבית האסורים, הרי דבית האסורים פטור ממזוזה, וכ"כ בשו"ת שער אפרים (סי' פא), אמנם בברכי יוסף (בסי' רפו) כתב דכיון דקיי"ל דדירה בע"כ שמה דירה חייב במזוזה, דאין לחלק בין אונס לאונס.

וכתב דכל זה במאסר גמור, אבל בנדון שאלתו שיכולים לדור באיזה בית שרוצין, ורק מהעיר נאסר להם לצאת, י"ל דלכו"ע חייבים במזוזה, וקצת רא"י לזה שהרי בכהן גדול נחלקו רק אי חייב בלשכת פלהדרין במזוזה, הא בשאר בית חייב במזוזה, ואע"פ שכתב הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"ה ה"ז) ויהי' ביתו בירושלים, ואינו זו משם, הרי שאף שלא הורשה לו לצאת את העיר, אין זה בגדר דירה בעל כרחו וחייב במזוזה.

דף י"א ע"א

בגמ': כל השערים שהיו שם לא היה להם מזוזה חוץ משער ניקנור שפנים ממנו לשכת פרהדרין.

באבני נזר (יו"ד סי' שפ"ב) הקשה דנהי דלשכת פרהדרין חייב מזוזה משום דכהן גדול בנה משלו, אבל למה יתחייב שער ניקנור במזוזה והא של הקדש הוא ולא של כה"ג. והוכיח מזה דחיוב השער הוא מחמת הבית, ולכן כיון